

PSYCHOLOGY

મનોવિજ્ઞાન

PAPER-III

પ્રશ્નપત્ર-III

Note :— This paper consists of two parts A and B.

નોંધ :— આ પ્રશ્નપત્ર બે વિભાગમાં વિભાજિત છે 'અ' અને 'બ'.

PART A

વિભાગ અ

Note :— This part has *ten* short essay type questions of 16 marks each to be answered in about 300 words each.

નોંધ :— આ વિભાગમાં દસ ટૂંકા નિબંધાત્મક પ્રકારના પ્રશ્નો છે. બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન આશરે 300 શબ્દોમાં લખવાનો છે. દરેક પ્રશ્નના ૧૬ ગુણ છે.

Unit—I

એકમ-૧

1. What is perception ? Describe various perceptual styles.
પ્રત્યક્ષીકરણ એટલે શું ? પ્રત્યક્ષીકરણની વિવિધ શૈલીઓ વર્ણવો.

Or

અથવા

Discuss in detail an information processing approach to perception.

પ્રત્યક્ષીકરણ માહિતી પ્રક્રિયા અભિગમની વિગતપૂર્ણ ચર્ચા કરો.

Unit—II

એકમ—II

2. What is behaviour modification ? Explain major techniques of behaviour modification.

વર્તન-સુધારણા એટલે શું ? વર્તન સુધારણાની મુખ્ય પ્રયુક્તિઓ સમજાવો.

Or

અથવા

Explain Neuro-physiology of Learning.

શીખવાની મજાતંતુકીય-શારીરિક પ્રક્રિયાની સમજૂતિ આપો.

Unit—IV

એકમ—IV

4. "Effective decision-making is depend upon convergent and divergent thinking."

Discuss.

“અસરકારક નિર્ણય પ્રક્રિયા સહકેન્દ્રીત અને વિકેન્દ્રીત વિચારણા પર આધારિત છે.” ચર્ચો.

Or

અથવા

What is Problem-solving Skill ? Describe various stages of problem-solving.

સમસ્યા-ઉકેલ કૌશલ્ય એટલે શું ? સમસ્યા-ઉકેલના વિવિધ તબક્કાઓ વર્ણવો.

Unit—V

એકમ—V

5. What is Stress ? Describe physiological, psychological and behavioural consequences of stress.

તણાવ (મનોભાર) એટલે શું ? તણાવની શારીરિક, મનોવૈજ્ઞાનિક અને વાર્તાનિક અસરો વર્ણવો.

Or

અથવા

What are the different sources of Achievement Need ? Explain behavioural consequences of achievement need.

સિદ્ધિ-જરૂરિયાતોના વિવિધ સ્ત્રોતો કયા કયા છે ? સિદ્ધિ-પ્રેરણાની જરૂરિયાતની વર્તન પર થતી અસરો સમજાવો.

Unit—VI
એકમ—VI

6. Explain the concept and role of emotional Intelligence.
આવેગકીય-બુદ્ધિનો ખ્યાલ અને ભૂમિકા સમજાવો.

Or

અથવા

“Creativity can be Fostered.” Explain the guidelines by referring the views of Torrance.

“સર્જનાત્મકતાનું સંવર્ધન કરી શકાય છે.” ટોરેન્સના મતે સૂચવાયેલી માર્ગદર્શક રીતોની સમજૂતી આપો.

Unit—VII

એકમ—VII

7. Discuss relevance of Maslow's theory of need hierarchy.
મેસ્લોની જરૂરિયાત આંતરક્રમ સિદ્ધાંતની પ્રસ્તુતતા ચર્ચો.

Or

અથવા

Write a note on Roger's client-centred therapy.
રોજર્સની વ્યક્તિ-કેન્દ્રિત ઉપચાર પદ્ધતિ પર નોંધ લખો.

Unit—VIII
એકમ—VIII

8. What is regression analysis ? Explain its application in the field of Psychology.
નિયત-સંબંધ પૃથકકરણ એટલે શું ? મનોવિજ્ઞાનના ક્ષેત્રમાં તેની ઉપયોગિતાની સમજ આપો.

Or

અથવા

What is a quasi-experimental design ? How is it different from match group design ?

અર્ધ-પ્રાયોગિક યોજના એટલે શું ? સમાન જૂથ યોજના કરતાં તે કઈ રીતે જુદી પડે છે ?

Unit—IX

એકમ—IX

9. Explain the standardization process of Psychological Test and ethical issues involved in it.

મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીની પ્રમાણિતકરણની પ્રક્રિયા સમજાવી અને તેમાં સમાયેલી નૈતિક બાબતો વર્ણવો.

Or

અથવા

Explain in detail the important characteristics of a good Psychological Test.

સારી મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીના મહત્વના લક્ષણો વિગતે સમજાવો.

Unit—X

એકમ—X

10. Describe the various causal factors of Brain-lesion and its behavioural consequences.

મગજને ઈજા પહોંચાડનારા વિવિધ કારણો વર્ણવો અને તેની વર્તન પર થતી અસરો જણાવો.

Or

અથવા

Describe major disorders of sleep.

નિંદ્રાની મુખ્ય વિકૃતિઓ વર્ણવો.

PART B
વિભાગ બ

Note :—This part has only *one* question of 40 marks to be answered in about 800 words.

નોંધ :—નીચે આપેલા પસંદગી એકમોમાંથી કોઈ એક એકમનો પ્રશ્ન પસંદ કરી આશરે ૮૦૦ શબ્દોમાં તેનો ઉત્તર આપો. આ પ્રશ્નના ગુણ ૪૦ છે.

Elective—I
પસંદગી એકમ—I

11. How can we achieve community mental-health by applying social psychological principles ?
સમાજ મનોવિજ્ઞાનના સિદ્ધાંતોનો વિનિયોગ કરીને સામૂહિક માનસિક સ્વાસ્થ્ય આપણે કેવી રીતે પ્રાપ્ત કરી શકીએ ?

Elective—II
પસંદગી એકમ—II

11. Explain in detail the aspects of personality development in the light of Skinner's radical behaviourism.
સ્કીનરના નવ્ય-વર્તનવાદના સંદર્ભમાં વ્યક્તિત્વ વિકાસના પાસાંઓ સવિસ્તાર સમજાવો.

Elective—III
પસંદગી એકમ—III

11. Discuss McClelland's theory of achievement-motivation and explain its application in the field of education.
મેક્લીલેન્ડની સિદ્ધિ-પ્રેરણાનો સિદ્ધાંત સમજાવી તેનો શિક્ષણ-ક્ષેત્રમાં ઉપયોગ ચર્ચો.

Elective—IV
પસંદગી એકમ—IV

11. Explain the role of Industrial Psychologist in the process of selection and placement of workers.
કામદારોની પસંદગી અને નિમણૂકમાં ઔદ્યોગિક મનોવૈજ્ઞાનિકની ભૂમિકા સમજાવો.

Elective—V
પસંદગી એકમ—V

11. What are the different types of mental retardation ? Explain the various causing factors of mental retardation.
મનોદુર્બળતાના જુદાં જુદાં પ્રકારો કયા છે ? મનોદુર્બળતાના વિવિધ કારણગત ઘટકો સમજાવો.

Unit—III

એકમ—III

3. Discuss some strategies of improving memory.
સ્મૃતિ સુધારણાની કેટલીક વ્યૂહ રચનાઓ ચર્ચો.

Or

અથવા

What are the different biological basis of memory ?
સ્મૃતિના વિવિધ જૈવિક આધારો કયા કયા છે ?